

PISM

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
THE POLISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

POLICY PAPER

NR 6 (219), PAŹDZIERNIK 2024 © PISM

Redakcja: Jacek Foks, Wojciech Lorenz

Perspektywy współpracy Polski i Korei Południowej w dziedzinie bezpieczeństwa

Oskar Pietrewicz

Po agresji Rosji na Ukrainę w 2022 r. kwestie bezpieczeństwa i obronności zyskały na znaczeniu w stosunkach Polski i Korei Płd. Aby stały się one filarem polsko-południowokoreańskiego partnerstwa strategicznego, konieczne jest jednak lepsze zrozumienie różnic między oboma państwami, m.in. w postrzeganiu zagrożeń. Pogłębienie dotychczasowej współpracy będzie możliwe tylko dzięki osadzeniu jej w szerszym myśleniu strategicznym o związkach między bezpieczeństwem europejskim a wschodnioazjatyckim.

PISM POLICY PAPER

Korea Płd. jest jednym z czterech państw azjatyckich, z którymi Polskę łączy partnerstwo strategiczne (od 2011 r. z Chinami, 2013 r.– Koreą Płd., 2015 r. – Japonią, 2024 r. – Indiami). Od nawiązania stosunków dyplomatycznych 35 lat temu (1 listopada 1989 r.) największe znaczenie miała współpraca gospodarcza, głównie południowokoreańskie inwestycje w Polsce.

Od nawiązania stosunków dyplomatycznych 35 lat temu (1 listopada 1989 r.) największe znaczenie miała współpraca gospodarcza, głównie południowokoreańskie inwestycje w Polsce.

Impulsami dla rozwoju kontaktów gospodarczych były przede wszystkim przystąpienie Polski do UE w 2004 r. oraz wejście w życie w 2011 r. umowy o wolnym handlu między UE a Koreą Płd. Według danych GUS wartość handlu towarami w 2023 r. przekroczyła 11 mld dol., z czego prawie 9,5 mld dol. osiągnął deficyt Polski. Wynika on przede wszystkim

z importu inwestycyjnego, generowanego przez południowokoreańskie firmy sprowadzające komponenty i maszyny do produkcji w zakładach zlokalizowanych w Polsce. Zgodnie z danymi NBP skumulowana wartość południowokoreańskich inwestycji w Polsce wyniosła w 2022 r. ok. 7 mld dol., co czyni Koreę Płd. największym pozazuropejskim inwestorem. Sytuuje ją też w gronie dziesięciu największych inwestorów zagranicznych w Polsce.

Po pełnoskalowej inwazji Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r. współpraca polsko-południowokoreańska zyskała nowy wymiar. W związku z przekazaniem Ukrainie znacznej ilości sprzętu wojskowego i amunicji (ponad tysiąc sztuk różnego rodzaju sprzętu, w tym czołgów, transporterów opancerzonych, bojowych wozów piechoty, armatohaubic, wyrzutni raketowych, samolotów i śmigłowców) oraz wobec zagrożenia ze strony Rosji Polska w ramach szerokiego programu transformacji Wojska Polskiego zdecydowała się na zakupy sprzętu i uzbrojenia w Korei Płd. Doszło też do intensyfikacji dialogu politycznego. Przejawem tego była m.in. pierwsza od niemal 14 lat [wizyta prezydenta Korei Płd. w Polsce w lipcu 2023 r.](#) oraz wizyta prezydenta RP w Republice Korei pod koniec października br.

Rozwój i znaczenie współpracy w wymiarze bezpieczeństwa i obronności

W ciągu ostatnich dwóch lat Korea Płd. stała się jednym z głównych, obok USA, dostawców sprzętu wojskowego do Polski. Umowy zawarte z Polską mają rekordową wartość dla przemysłu zbrojeniowego Korei Płd. Tym samym Polska stała się ważnym źródłem dochodu południowokoreańskich firm zbrojeniowych i przyszłością, dzięki któremu Korea Płd. będzie mogła wejść na europejski rynek zbrojeniowy.

W ciągu ostatnich dwóch lat Korea Płd. stała się jednym z głównych, obok USA, dostawców sprzętu wojskowego do Polski.

Dotychczasowe kontrakty zbrojeniowe (tj. umowy wykonawcze podpisane na podstawie bardziej ogólnych umów ramowych z 2022 r.) opiewają na łączną kwotę 16,6 mld dol. Obejmują one zakup i dostawy z Korei Płd. do Polski 180 czołgów K2 do 2025 r., 364 armatohaubic K9/K9PL do 2027 r., 290 wyrzutni raketowych K239 Chunmoo do 2029 r. i 48 lekkich samolotów szkolno-bojowych FA-50/FA-50PL do 2028 r. Jak dotąd do Polski dotarły już 62 czołgi K2, 108 armatohaubic K9, 46 wyrzutni raketowych K239 i 12 samolotów FA-50.

Umowy ramowe zakładają pozyskanie znacznie większej ilości południowokoreańskiego uzbrojenia (do 1000 czołgów K2/K2PL, do 672 armatohaubic K9/K9PL), a przede wszystkim jego częściową produkcję w Polsce od 2026 r. w ramach współpracy przemysłowej. Produkcja miałaby objąć część z 820 czołgów w wersji K2PL, 460 armatohaubic w wersji K9PL oraz 288 wyrzutni K239 (oznaczenie Homar-K w Wojsku Polskim) i używane w nich pociski raketowe różnych rodzajów. Przewidziany w umowach ramowych transfer technologii miałby służyć też ustanowieniu w Polsce zdolności przemysłowych pozwalających na serwis i modernizację sprzętu (również samolotów FA-50).

Wynegocjowane i potwierdzone dotychczas korzyści dla polskiego przemysłu obejmują montaż wyrzutni K239 na polskich podwoziach Jelcz i ich integrację, podobnie jak K9, z rodzimymi systemami

PISM POLICY PAPER

kierowania ogniem Topaz oraz łączności Fonet (ten ostatni jest też w czołgach K2). Umowy wykonawcze, precyzujące warunki współpracy przemysłowej, są wciąż negocjowane. Przykładowo zawarta w kwietniu br. umowa wykonawcza na dostawy wyrzutni Homar-K zakłada, że 60 z 72 zamówionych modułów na lata 2026–2029 ma być wyprodukowanych już w Polsce.

Współpraca przemysłowo-obronna Polski z Koreą Płd. wpisuje się w strategiczny kontekst scenariuszy eskalacji ze strony Rosji przeciwko NATO oraz rosnących związków między bezpieczeństwem Europy, szczególnie wschodniej flanki Sojuszu, a sytuacją w regionie Azji i Pacyfiku.

Realizowane w krótkim czasie dostawy sprzętu i uzbrojenia z Korei Płd. umożliwiają Polsce szybką odbudowę i dalsze wzmocnienie zdolności wojskowych w warunkach możliwego zagrożenia ze strony Rosji dla NATO.

Realizowane w krótkim czasie dostawy sprzętu i uzbrojenia z Korei Płd. umożliwiają Polsce szybką odbudowę i dalsze wzmocnienie zdolności wojskowych w warunkach możliwego zagrożenia ze strony Rosji dla NATO. Perspektywa czasowa umów wykonawczych obejmuje okres, w którym Rosja – w sprzyjających okolicznościach,

zwłaszcza przy korzystnym dla niej zamrożeniu konfliktu z Ukrainą – mogłaby dysponować konwencjonalnym potencjałem pozwalającym jej na testowanie i destabilizację państw flankowych NATO. Umowy ramowe, których realizacja może sięgnąć kolejnych 10–15 lat, dotyczą z kolei horyzontu czasowego, w którym prognozowane zagrożenie ze strony Rosji mogłoby przyjąć nawet formę agresji na członka Sojuszu.

Współpraca Polski z Koreą Płd., której rezultatem jest wyposażenie Polski w nowe zdolności wojskowe, przekłada się zatem na długofalowe wzmocnienie potencjału obrony i odstraszania wschodniej flanki Sojuszu. Co istotne, wpisuje się też w zdynamizowany po rosyjskiej inwazji na Ukrainę dialog polityczny między NATO a państwami z regionu Azji i Pacyfiku. Mechanizm [NATO-IP4](#) (obejmujący Australię, Japonię, Nową Zelandię i Republikę Korei, do niedawna obowiązywał skrót AP4) stanowi przydatną platformę kooperacji Polski z Koreą Płd. w wymiarze bezpieczeństwa. Podkreślana podczas spotkań NATO-IP4 współzależność bezpieczeństwa między Europą i Azją stanowi impuls do zwiększenia zainteresowania władz Polski środowiskiem bezpieczeństwa Azji Wschodniej, a Korei Płd. – sytuacją w Europie Środkowo-Wschodniej. Jednym z najbardziej obiecujących obszarów wzmocnionej współpracy jest reagowanie na zagrożenia cybernetyczne pochodzące z Rosji, Korei Płn. i Chin. Korea Płd. dzięki dołączeniu do Centrum Doskonalenia Cyberobrony NATO od 2023 r. bierze udział w natowskich ćwiczeniach obejmujących zagadnienia cyberbezpieczeństwa. Możliwości współpracy stwarza też powstanie w Bydgoszczy Połączonego Centrum Analiz, Szkolenia i Edukacji NATO–Ukraina (JATEC), za pośrednictwem którego Korea Płd. mogłaby np. pozyskiwać informacje na temat północnokoreańskiej amunicji i uzbrojenia wykorzystywanych przez Rosję na Ukrainie.

Podkreślana podczas spotkań NATO-IP4 współzależność bezpieczeństwa między Europą i Azją stanowi impuls do zwiększenia zainteresowania władz Polski środowiskiem bezpieczeństwa Azji Wschodniej, a Korei Płd. – sytuacją w Europie Środkowo-Wschodniej.

Równie istotnym wymiarem współpracy Polski i Korei Płd. w dziedzinie bezpieczeństwa jest rozwinięcie partnerstwa przemysłowo-obronnego. Polsce zależy, aby naprawy, remont i serwis, a ostatecznie także

Polsce zależy, aby naprawy, remont i serwis, a ostatecznie także produkcja południowokoreańskiego uzbrojenia odbywały się w zakładach polskiego przemysłu obronnego z wykorzystaniem komponentów opracowanych przez rodzime firmy.

produkcja południowokoreańskiego uzbrojenia odbywały się w zakładach polskiego przemysłu obronnego z wykorzystaniem komponentów opracowanych przez rodzime firmy. Dzięki transferowi południowokoreańskiej technologii Polska chce uzyskać zdolność do produkcji amunicji, podzespołów i części zamiennych do systemów uzbrojenia, które pozyskuje od Korei Płd. Ma to fundamentalne znaczenie dla bezpieczeństwa Polski na wschodniej flance NATO. Zapewnienie wysokiej gotowości

PISM POLICY PAPER

sił zbrojnych do działania w warunkach eskalującego kryzysu i konfliktu wymaga – jak wskazują doświadczenia z Ukrainy – swobodnego dostępu do bazy technologiczno-przemysłowej rozwiniętej do takiego stopnia, aby była zdolna do szybkiego przywracania do użytku uszkodzonego uzbrojenia, a także zapewnienia amunicji i innych zużywających się komponentów na poziomie wymaganym realiami operacyjnymi. Takimi kalkulacjami motywowane są polskie oczekiwania wobec strony południowokoreańskiej dotyczące transferu technologii i współpracy w wytwarzaniu uzbrojenia. W dłuższej perspektywie partnerstwo z Koreą Płd. jest też widziane w Polsce jako szansa na zwiększenie konkurencyjności jej przemysłu obronnego, który mógłby oferować nowe produkty, rozwinięte we współpracy z południowokoreańskimi partnerami, także na rynkach zagranicznych.

Wyzwania w percepcji sytuacji strategicznej

Zacieśnienie współpracy Polski z Koreą Płd. w wymiarze obronności zostało wymuszone konsekwencjami rosyjskiej pełnoskalowej agresji na Ukrainę. Było też możliwe dzięki postrzeganiu Polski w Korei Płd. przede wszystkim jako atrakcyjnego – bo należącego do Unii Europejskiej – rynku dla południowokoreańskiego przemysłu zbrojeniowego. Promocja eksportu uzbrojenia cieszy się w Korei Płd. ponadpartyjnym poparciem i wpisuje się w proeksportowy model gospodarki. Mimo dotychczasowych osiągnięć w ostatnich dwóch latach w polsko-południowokoreańskiej współpracy ujawniły się jednak liczne ograniczenia.

Podstawowym problemem jest odmienna percepcja zagrożeń w Polsce i Korei Płd. Podczas gdy dla Polski źródłem zagrożeń jest imperialna polityka i potencjał militarny Rosji, Korea Płd. koncentruje uwagę na zagrożeniu ze strony Korei Płn. i stara się unikać napięć w relacjach z Rosją i Chinami.

Przekłada się to m.in. na brak ponadpartyjnej zgody co do wspierania Ukrainy i pogłębiania współpracy z NATO.

Społeczeństwo południowokoreańskie popiera wspieranie Ukrainy, ale w postaci pomocy humanitarnej i rozwojowej, a nie dostaw uzbrojenia.

Społeczeństwo południowokoreańskie popiera wspieranie Ukrainy, ale w postaci pomocy humanitarnej i rozwojowej, a nie dostaw uzbrojenia. W przeprowadzonym w czerwcu br. National Barometer Survey 55% respondentów sprzeciwiło się dostarczaniu uzbrojenia na Ukrainę, a 35%

było za. Wyniki te były bardzo zbliżone do pozyskanych w sondażu z kwietnia ub.r., co pokazuje, że nawet pogłębienie [współpracy wojskowej Korei Płn. z Rosją](#) nie zmieniło nastawienia południowokoreańskiego społeczeństwa do dostaw uzbrojenia dla Ukrainy. Potwierdził to też sondaż Gallup Korea z końca października br., w którym 66% ankietowanych uznało, że rząd powinien wspierać Ukrainę wyłącznie niemilitarnie, a tylko 13% poparło dostawę uzbrojenia.

Niechęć do militarnego wspierania Ukrainy wynika z obaw o uwikłanie Korei Płd. w konflikt, który mógłby negatywnie odbić się na bezpieczeństwie i dobrobycie kraju. Mimo potępienia Rosji za agresję i dołączenia do nakładanych na nią sankcji południowokoreańskie władze sygnalizują gotowość do powrotu do stabilnych relacji z Federacją Rosyjską po zakończeniu konfliktu na Ukrainie. Niektóre południowokoreańskie firmy kontynuują też sprzedaż produktów do Rosji, m.in. zaawansowanych obrabiarek przemysłowych, za pośrednictwem spółek zależnych w Chinach, omijając w ten sposób rządowe ograniczenia eksportu. Część urzędników, ale też badaczy i naukowców podziela rosyjski punkt widzenia, m.in. przypisując NATO odpowiedzialność za sprowokowanie wojny na Ukrainie. Znaczenie może mieć też 20-letnia współpraca technologiczna z Rosją, m.in. przy [rozwoju arsenału rakietowego Korei Płd.](#) Niejednoznaczne podejście do Federacji Rosyjskiej może ograniczać gotowość Republiki Korei do udzielenia wsparcia Sojuszowi w jego ewentualnym konflikcie z Rosją.

Problemem jest także znikome zainteresowanie Ukrainą w Korei Płd. zarówno na poziomie polityczno-eksperckim, jak i społecznym. Rząd nie stworzył przekonującej narracji, która mogłaby skłonić opozycję i społeczeństwo do większego zainteresowania problemami w Europie Środkowo-Wschodniej i zbudowania poparcia dla mocniejszego, w tym militarnego, wsparcia Ukrainy. Nikłe zainteresowanie

PISM POLICY PAPER

kwestiami międzynarodowymi wychodzącymi poza Półwysep Koreański stoi w kontrze do [oficjalnie podnoszonych aspiracji](#) odgrywania przez Koreę Płd. istotniejszej roli międzynarodowej.

Mimo pogłębienia współpracy Korei Płd. z NATO decydenci i zaplecze urzędniczo-eksperskie mają ograniczoną wiedzę na temat Sojuszu.

Mimo [pogłębienia współpracy Korei Płd. z NATO](#) decydenci i zaplecze urzędniczo-eksperskie mają ograniczoną wiedzę na temat Sojuszu. Z uwagi na debatę dotyczącą możliwości rozwoju własnej broni jądrowej zainteresowanie w Korei Płd. budzi głównie specyfika funkcjonowania natowskiej Nuclear Planning Group, a nie praktyczne wymiary współpracy z Sojuszem. Część opozycyjnych polityków i ekspertów krytykuje zacieśnienie

stosunków z NATO, widząc w tym kolejny, po [zbliżeniu z Japonią](#) i [intensyfikacji trójstronnej kooperacji USA – Japonia – Korea Płd.](#), przejaw proamerykańskiej orientacji rządu prezydenta Yoon Suk-yeola. Wskazują przy tym, że współpraca Korei Płd. z NATO może wywołać negatywną reakcję Chin, z którymi ich zdaniem Republika Korei powinna utrzymywać stabilne relacje. Niechęć do dozbrajania Ukrainy i wątpliwości co do współpracy z NATO mogą komplikować kooperację Polski z Koreą Płd. m.in. w zakresie wykorzystania przez RP południowokoreańskiego uzbrojenia do wspierania Ukrainy.

Rekomendacje

W interesie Polski jest wykorzystanie obecnego zbliżenia w dziedzinie obronności do wzmocnienia partnerstwa strategicznego z Koreą Płd., aby było bardziej odporne na wewnętrzne i zewnętrzne zmiany mogące zaburzyć współpracę. Aby nie opierała się ona wyłącznie na dotychczas zawartych kontraktach, konieczne jest jej osadzenie w pogłębionej i rozbudowanej sieci dialogów oraz inicjatyw. Powinny one obejmować rozmowy zarówno na szczeblu politycznym, wojskowym, jak i eksperckim. Polska powinna rozważyć rozwijanie nie tylko kontaktów z obecnym rządem Republiki Korei, lecz także z opozycją. Należy bowiem brać pod uwagę zwycięstwo jej kandydata w wyborach prezydenckich w 2027 r., co mogłoby doprowadzić do zmian w polityce m.in. wobec NATO, Ukrainy i Rosji.

Potrzebne jest też osadzenie partnerstwa Polski z Koreą Płd. w szerszym myśleniu strategicznym. Rozwój współpracy polsko-południowokoreańskiej wymaga większego niż dotychczas uwzględnienia regionalnego i globalnego kontekstu bezpieczeństwa.

Rozwój współpracy polsko-południowokoreańskiej wymaga większego niż dotychczas uwzględnienia regionalnego i globalnego kontekstu bezpieczeństwa.

Poza kwestiami dwustronnymi stałym elementem dyskusji i konsultacji Polski i Korei Płd. powinny być takie kwestie, jak wsparcie i powojenna odbudowa Ukrainy, polityka wobec Rosji, Chin i KRLD oraz przyszłość stosunków z USA. Potencjał pogłębienia dialogu na temat sytuacji na Półwyspie Koreańskim stwarza członkostwo Polski w Komisji Nadzorczej Państw Neutralnych, która monitoruje warunki rozejmu po wojnie koreańskiej. Jako że w kolejnych latach dostawy sprzętu wojskowego (podobnie jak od lat ma miejsce w przypadku elektroniki, samochodów itd.) będą realizowane drogą morską z oddalonego o niemal 8 tys. km Półwyspu Koreańskiego, w interesie Polski jest większe zainteresowanie sytuacją bezpieczeństwa w regionie Azji i Pacyfiku, w tym przez współpracę z Koreą Płd. oraz innymi partnerami i sojusznikami na rzecz zapewnienia swobody żeglugi. Wskazana byłaby też dyskusja na temat negatywnych scenariuszy, takich jak np. bezpośrednia agresja na Polskę lub Koreę Płd., oraz wpływu innych konfliktów międzynarodowych na stosunki polsko-południowokoreańskie.

Polska mogłaby też zainicjować dyskusję z Koreą Płd. na szczeblu politycznym i wojskowym na temat rozszerzenia współpracy w wymiarze bezpieczeństwa na kolejne obszary.

Polska mogłaby też zainicjować dyskusję z Koreą Płd. na szczeblu politycznym i wojskowym na temat rozszerzenia współpracy w wymiarze bezpieczeństwa na kolejne obszary. Rozmowy mogłyby dotyczyć podejścia do rozwoju

PISM POLICY PAPER

konwencjonalnego odstraszenia, w tym roli obrony powietrznej i raketowej oraz zdolności do precyzyjnego atakowania celów z dużej odległości. Pogłębionej refleksji i wymiany informacji wymaga [współpraca Rosji z Koreą Płn.](#), w tym jej wpływ na wojnę rosyjsko-ukraińską, reagowanie na groźbę nuklearnej eskalacji z ich strony, a także współpraca Polski i Korei Płd. z USA w kwestii odstraszenia nuklearnego. Rozważyć można też wymianę doświadczeń i informacji na temat doktryn wojskowych, kwestii operacyjnych, modernizacji sił zbrojnych oraz ostatnich konfliktów (np. Rosja–Ukraina, Izrael–Hamis i Izrael–Hezbollah). Można również wysondować możliwość ustanowienia choćby symbolicznych programów wspólnych ćwiczeń i wizyt wojskowych. Szczególnie istotna mogłaby być wymiana doświadczeń w zwalczaniu operacji hybrydowych i działań w szarej strefie, a także wojsk specjalnych.

Dotychczasowe zakupy uzbrojenia w Korei Płd. sprawiają, że w interesie Polski leży umocnienie i poszerzenie współpracy przemysłów obronnych. Potrzebne jest przede wszystkim wypracowanie wzajemnie korzystnych ustaleń obejmujących serwis i naprawy już sprowadzanych systemów uzbrojenia oraz produkcję w Polsce z możliwością eksportu do innych państw. Korzystne byłoby także, gdyby współpraca zbrojeniowa z Koreą Płd. nie obejmowała tylko zakupów uzbrojenia i transferu starszych technologii. Dlatego pożądane byłoby zidentyfikowanie obszarów współpracy wychodzących poza obecne programy – wartościowe byłoby szczególnie rozpoczęcie wspólnych prac badawczo-rozwojowych w zakresie zdolności wojskowych opartych na innowacyjnych technologiach obronnych.

Do nadania partnerstwu bardziej strategicznego charakteru Polskę i Koreę Płd. powinna skłaniać też rosnąca współzależność bezpieczeństwa między Europą i Azją.

Do nadania partnerstwu bardziej strategicznego charakteru Polskę i Koreę Płd. powinna skłaniać też rosnąca współzależność bezpieczeństwa między Europą i Azją. Zintensyfikowanie dialogu na różnych szczeblach, większe uwzględnianie regionalnego i globalnego kontekstu bezpieczeństwa oraz pogłębienie współpracy o kolejne obszary odpowiadałoby na liczne wyzwania i zagrożenia, z jakimi muszą sobie radzić oba państwa. Dalszy rozwój partnerstwa strategicznego świadczyłby nie tylko o chęci zdynamizowania współpracy dwustronnej, lecz także o gotowości zarówno Polski, jak i Korei Płd. do prowadzenia bardziej globalnej polityki zagranicznej.